

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-10101/2014-ERU

V Ostravě dne 3. listopadu 2014

Č. j. 10101-3/2014-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-10101/2014-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **Rostislav Simkovič – zemní práce, autodoprava s.r.o.**, se sídlem Velká Bystřice, ČSA 962, PSČ 783 53, IČ: 286 44 263, ve věci podezření ze spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost Rostislav Simkovič – zemní práce, autodoprava s.r.o., se sídlem Velká Bystřice, ČSA 962, PSČ 783 53, IČ: 286 44 263, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl:

- dne 22. května 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 9/1183 zemní práce v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“, kdy prostřednictvím zemního stroje – pásového bagru CAT 322 došlo břitem lžice tohoto zemního stroje k poškození nízkotlakého plynovodu DN 110,
- dne 24. května 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 2a/1130 zemní práce v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“, kdy prostřednictvím zemního stroje – pásového bagru CAT 322 došlo břitem lžice tohoto zemního stroje k poškození nízkotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63,

čímž došlo k poškození plynárenských zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, společnosti Rostislav Simkovič – zemní práce, autodoprava s.r.o., se sídlem Velká Bystřice, ČSA 962, PSČ 783 53, IČ: 286 44 263, za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši 20 000 Kč** (slovy: dvacet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického

regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 23714.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti Rostislav Simkovič – zemní práce, autodoprava s.r.o., se sídlem Velká Bystřice, ČSA 962, PSČ 783 53, IČ: 286 44 263, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 23714.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 8. srpna 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) doručením oznámení o zahájení kontroly č. j. 07288-1/2014-ERU ze dne 6. srpna 2014 a dne 25. června 2014 doručením oznámení o zahájení kontroly č. j. 05868-1/2014-ERU ze dne 19. června 2014 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), dvě kontroly ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), a to kontrolu vedenou pod sp. zn. KO-07288/2014 v důsledku zjištěného poškození nízkotlakého plynovodu DN 110, k němuž došlo dne 22. května 2014 ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 9/1183, a kontrolu vedenou pod sp. zn. KO-05868/2014-ERU v důsledku zjištěného poškození nízkotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63, k němuž došlo dne 24. května 2014 ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 2a/1130.

V průběhu obou kontrol shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 3. října 2014 Protokol o kontrole č. K026914, č. j. 07288-13/2014-ERU a dne 3. října 2014 Protokol o kontrole č. K026214, č. j. 05868-16/2014-ERU. Kontrolovaná osoba neuplatnila námitky vůči žádnému z uvedených protokolů. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. KO-07288/2014-ERU a sp. zn. KO-05868/2014-ERU, jež byly převzaty do správního spisu dne 3. listopadu 2014, o čemž byl vyhotoven záznam o vložení do spisu č. j. 10101-2/2014-ERU, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětných jednání dopustila společnost Rostislav Simkovič – zemní práce, autodoprava s.r.o., se sídlem Velká Bystřice, ČSA 962, PSČ 783 53, IČ: 286 44 263 (dále jen „účastník řízení“). Současně byly dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil správní orgán v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl práce na stavbě „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“ na základě smlouvy o dílo č. [REDAKCE] ze dne 19. dubna 2013 uzavřené mezi účastníkem řízení jako zhotovitelem a společností GEMO OLOMOUC, spol. s r.o., se sídlem Olomouc - Lazce, Dlouhá 562/22, PSČ 772 35, IČ: 136 42 464, jako objednatelem. Dne 14. února 2013 účastník řízení převzal od společnosti GEMO OLOMOUC spol. s r.o. předmětnou stavbu, o čemž svědčí Protokol o předání a převzetí pracoviště, ve kterém je mimo jiné v části III. v bodě e. uvedeno: „Ochranná pásma a jejich zabezpečení (parovody, železnice, historické objekty apod.): PŘED ZAPOČETÍM PRACÍ BUDE VYTYČENO“, a v části IV. v bodě d. dále uvedeno: „Zhotovitel potvrzuje, že byl seznámen se současným stavem inženýrských sítí dle situace stavby a dokladů, které přebírá.“

Správcem plynárenského zařízení bylo dne 27. června 2011 vydáno Stanovisko k existenci sítí v zájmovém území stavby spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací a informativním zákresem situace do mapových podkladů, č. j. [REDAKCE], s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání. Stanovisko bylo vydáno za účelem zpracování projektové dokumentace ve věci Rozvoje výstaviště Flora Olomouc. V předmětném stanovisku je uvedeno: „V zájmovém území se nacházejí tato stávající plynárenská zařízení: NTL PE dn 225, DN 100, plynovod ve výstavbě.“ Přesná poloha plynárenského zařízení pak byla pracovníky společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. v terénu vytyčena vizuálně hledačem typu RD 4000 (dle ověřené dokumentace společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o.) a následně byla poloha plynárenského zařízení vyznačena barvou v terénu, jak dokládá Protokol o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 14. ledna 2013 ke stanovisku č. j. [REDAKCE], s platností 2 měsíce, jehož součástí jsou Informace pro práce v ochranných a bezpečnostních pásmech plynárenských zařízení, kde je v bodě 3. uvedeno: „Veškeré práce v ochranném pásmu plynárenských a elektrických zařízení provádějte ručním způsobem“ a „Strojní zařízení používejte až po nalezení plynárenských a elektrických zařízení pomocí ručně kopaných sond“ a v bodě 5. je dále uvedeno: „Hloubkové uložení plynovodu vždy ověřte ručně kopanou sondou.“

II. 1. Dle Protokolu o kontrole č. K026914

Dne 22. května 2014 došlo ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 9/1183 při provádění zemních prací v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“ k poškození nízkotlakého plynovodu PE DN 110. K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo břitem lžice pásového bagru CAT 322, který byl obsluhován zaměstnancem účastníka řízení. O poškození plynárenského zařízení byl téhož dne proveden zápis do Denního záznamu stavby na list č. [REDAKCE].

Účastník řízení se k věci vyjádřil na jednání kontrolního orgánu konaném dne 15. září 2014, kde uvedl, že před vlastním zahájením prací zajistil objednatel – společnost GEMO OLOMOUC spol. s r.o. vytyčení veškerých inženýrských sítí a jejich vyznačení

barvou a zatloukacími hřeby ve vozovce, kdy vytyčil hlavní plynovodní řad a plynovodní přípojky, vyjma poškozené přípojky. Účastník řízení dále potvrdil, že byl ze strany objednatele seznámen s vytyčením sítí přímo na místě. K samotnému poškození plynárenského zařízení pak účastník řízení uvedl, že před započítím strojního výkopu v komunikaci provedl ručně kopané sondy pro nalezení všech sítí, jejichž existence a průběh mu byly známy z vytyčení. Tímto způsobem pak byly účastníkem řízení nalezeny všechny z vytyčení známé plynovodní přípojky, hlavní plynovodní řad a dále podzemní vedení nízkého napětí, kabely veřejného osvětlení a optický kabel O2. Účastník řízení poté uvedl, že nejprve ručně kopanými sondami mimo vozovku určil hloubku uložení plynárenského zařízení, které se nacházelo v hloubce cca 1,1 m pod povrchem, a dále pokračovalo ve vozovce, kde vzhledem k značně zhutnělému štěrkovému podloží nebylo možno kopat výhradně ručně, a proto účastník řízení do hloubky cca 80 cm pod povrch použil k výkopu zemní bagr CAT 322 a až následně ruční nářadí. Takto účastník řízení pokračoval v délce cca 40 metrů souběžně s plynárenským zařízením. K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo břitem lžice pásového bagru CAT 322, který byl obsluhován zaměstnancem účastníka řízení, když břit lžice tohoto zemního stroje zavadil o plynárenské zařízení, které se nacházelo už v hloubce cca 70 cm pod povrchem, což účastník řízení nepředpokládal a došlo tak k narušení spoje kolene plynovodu. Účastník řízení závěrem konstatoval, že plynovodní řad nebyl řádně zapískován a zcela chyběla ochranná fólie.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 26. května 2014 k doprovodnému úniku 2 m³ zemního plynu do ovzduší za dobu 1 minuty. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy nedošlo k přerušení dodávky plynu konečným odběratelům. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení beze zbytku.

II. 2. Dle Protokolu o kontrole č. K026214

Dne 24. května 2014 došlo ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 2a/1130 při provádění zemních prací v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“ k poškození nízkotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63. K samotnému poškození plynárenského zařízení došlo břitem lžice pásového bagru CAT 322, který byl obsluhován zaměstnancem účastníka řízení. O poškození plynárenského zařízení byl téhož dne proveden zápis do Denního záznamu stavby na list č. [REDAKCE].

Účastník řízení se k věci vyjádřil na jednání kontrolního orgánu konaném dne 3. července 2014, kde uvedl, že před vlastním zahájením prací zajistil geodet objednatel stavby – společnosti GEMO OLOMOUC spol. s r.o. vytyčení veškerých inženýrských sítí a jejich vyznačení barvou a zatloukacími hřeby ve vozovce, kdy vytyčil hlavní plynovodní řad

a plynovodní přípojky, vyjma poškozené přípojky. Účastník řízení dále potvrdil, že byl ze strany objednatele seznámen s vytyčením sítí přímo na místě. K samotnému poškození plynárenského zařízení pak účastník řízení uvedl, že před započítím strojního výkopu v komunikaci provedl ručně kopané sondy pro nalezení všech sítí, jejichž existence a průběh mu byly známy z vytyčení. Tímto způsobem pak byly účastníkem řízení nalezeny všechny z vytyčení známé plynovodní přípojky, hlavní plynovodní řad a dále podzemní vedení nízkého napětí, kabely veřejného osvětlení a optický kabel O2. Účastník řízení poté uvedl, že k samotnému poškození plynárenského zařízení došlo břitem lžíce pásového bagru CAT 322, který byl obsluhován zaměstnancem účastníka řízení, když břit lžíce tohoto zemního stroje zachytil přípojku, a tím došlo k jejímu povytažení ze spojovacího T-kusu. Účastník řízení závěrem konstatoval, že plynovodní řad nebyl řádně zapískován a ochranná fólie se nacházela cca 30 cm stranou ve stejné hloubce jako plynovodní řad, přičemž nad poškozenou plynovodní přípojkou ochranná fólie a zapískování zcela chyběly.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku vzniklého poškození došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] k doprovodnému úniku 33 m³ zemního plynu do ovzduší za dobu 15 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému odběrateli. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení a únikem plynu uhradil účastník řízení beze zbytku.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správními delikty ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 22. května 2014 a dne 24. května 2014

zemní práce, při kterých došlo v obou případech k poškození plynárenského zařízení v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Ani účastník řízení tento fakt nikterak nevyvrátil, naopak na jednání konaném dne 15. září 2014 a dne 3. července 2014 účastník řízení popsal, jak k samotnému poškození plynárenských zařízení došlo.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl. Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, kterým se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Při posuzování jednání účastníka řízení ze dne 22. května 2014 a dne 24. května 2014 vzal správní orgán v potaz to, že účastník řízení v obou případech prováděl zemní práce na podkladě Stanoviska k existenci sítí v zájmovém území stavby spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací a informativním zákresem situace do mapových podkladů, č. j. [REDAKCE], ze dne 27. června 2011, jehož platnost uplynula dne 27. června 2013, a Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 14. ledna 2013 ke stanovisku č. j. [REDAKCE], jehož platnost uplynula dne 14. března 2013. Účastník řízení tudíž prováděl zemní práce bez platného stanoviska správce plynárenského zařízení a bez platného vytyčení plynárenských zařízení. Z výpovědi účastníka řízení, jakož i ze samotného znění Protokolu o předání a převzetí pracoviště ze dne 14. února 2013 vyplynulo, že účastník řízení byl objednatelem stavby seznámen se skutečností, že se v místě provádění díla nacházejí také plynárenská zařízení. Tato skutečnost byla účastníkovi řízení známá i z již zmiňovaného stanoviska správce plynárenského zařízení a protokolu o vytyčení plynárenského zařízení, byť u obou těchto podkladů již uplynula doba jejich platnosti. Skutečnost, že se účastník řízení při provádění zemních prací může nacházet v ochranném pásmu plynárenských zařízení, měl účastník řízení předpokládat také z toho, že zemní práce prováděl v zastavěném území obce. Přes všechny tyto skutečnosti však účastník řízení prováděl zemní práce strojně, tedy nikoli s náležitou opatrností prostřednictvím ručního náradí. Výhrady účastníka řízení, že se plynárenské zařízení nacházelo v hloubce o cca 40 cm výše (v případě skutku ze dne 22. května 2014), než účastník řízení předpokládal, jsou bezpředmětné, jelikož celý prostor v okolí plynárenského zařízení ve vzdálenosti 1 m na obě strany je chráněn ochranným pásmem a veškeré práce v této oblasti je nutné provádět výlučně prostřednictvím ručního náradí. Shodně pak lze argumentovat ke sdělení účastníka řízení (ke skutku ze dne 24. května 2014), že se ochranná fólie nacházela o cca 30 cm vedle plynovodního řádu a že ochranná fólie u poškozené plynovodní přípojky zcela chyběla.

Správní orgán podotýká, že veškeré činnosti, a to jak v ochranném pásmu energetického zařízení, tak i mimo ně, musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Subjekt, který chce vykonávat nějakou činnost jako např. zemní práce, zřízení stavby či umístění konstrukce apod., by si měl být i bez znalosti zákona vědom,

že při své činnosti musí postupovat opatrně a obezřetně, aby při ní nedošlo k poškození některé z inženýrských sítí. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým postupem v obou případech porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona prováděl:

- dne 22. května 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 9/1183 zemní práce v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“, kdy prostřednictvím zemního stroje – pásového bagru CAT 322 došlo břitem lžice tohoto zemního stroje k poškození nízkotlakého plynovodu DN 110,
- dne 24. května 2014 v ochranném pásmu plynárenského zařízení ve městě Olomouc na ulici Poupětova u domu č. 2a/1130 zemní práce v souvislosti se stavbou: „Dostavba areálu VFO – pavilon A2, příjezdová komunikace a parkoviště“, kdy prostřednictvím zemního stroje – pásového bagru CAT 322 došlo břitem lžice tohoto zemního stroje k poškození nízkotlaké plynovodní přípojky IPE DN 63,

a tím došlo k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly u obou skutků naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se Úřad nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedených deliktů.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Jednáním účastníka řízení ze dne 22. května 2014 došlo k poškození plynárenského zařízení a úniku plynu, přičemž ale nedošlo k přerušení dodávky plynu do žádného odběrného

místa. V případě jednání účastníka ze dne 24. května 2014 došlo rovněž k poškození plynárenského zařízení, úniku plynu, přičemž došlo k přerušení dodávky zemního plynu jednomu konečnému zákazníkovi. V obou případech tak lze v jednání účastníka řízení shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tak v obou případech naplnilo znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem bylo v obou případech pouze místní narušení bezpečného a spolehlivého provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Ve správním řízení bylo prokázáno, že se pachatel dopustil dvou správních deliktů, za které Úřad ukládá pokutu. Takové jednání právní teorie označuje za souběh správních deliktů, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil opakovaně naplnění téže skutkové podstaty.

Pro zodpovězení hmotněprávní otázky, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, nedává energetický zákon žádnou odpověď a není tedy zřejmé, podle které z rovnorodých právních zásad zákonodárce zamýšlel postupovat, zda podle zásady kumulativní, asperační nebo absorpční. Lze však lehce dovodit, že uložení pokuty za každý skutek izolovaně posuzovaný by mohlo vést ke zcela absurdním důsledkům, kdy by bylo možno jednomu účastníkovi řízení uložit desítky pokut o celkové výši v řádu set milionů; takovou možnost považuje Úřad za odporující smyslu a účelu zákona. Mlčení zákonodárce o tom, jak právně posoudit souběh deliktů, tedy v žádném případě nelze řešit ve prospěch zásady sčítací, která je jen jednou z rovnocenných právních zásad, užívaných právními řády pro řešení takových případů. Pro její upřednostnění není žádný faktický ani právní důvod.

Jestliže zákon vůbec určitou otázku neřeší a nebylo by proto možno spravedlivě rozhodnout, je nutno obrátit se k obsahově nejbližším právním předpisům, které tyto otázky zodpovídají (per analogiam legis) a není-li ani jich, užít analogie práva, tedy obecných právních principů (postup per analogiam iuris). Jiný postup v právním státě, který musí vycházet z principu jednotného právního řádu, možný není, i když je samozřejmé, že pozitivněprávní zákonná úprava by byla nanejvýš žádoucí a užití analogie v oblasti správního trestání je vůbec možné jen omezeně, a to vždy jen ve prospěch delikventa.

V tomto případě je tedy nutné i pro případy reálné konkurence správních deliktů analogicky aplikovat ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční. Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný. Ve svých důsledcích to znamená, že správní orgán v uvedeném případě vysloví vinu za všechny sbíhající se delikty, ale sankci (pokutu) uloží ve výměře ustanovení vztahujícího se na ten ze sbíhajících se deliktů, který je nejpřísněji postižitelný, a pokud je u sbíhajících se správních deliktů stanovena sankce shodná, uloží jedinou sankci ve výměře podle nejzávažnějšího z nich.

Správní orgán prokázal, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů, a to správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Jako nejzávažnější přitom správní orgán vyhodnotil jednání účastníka řízení ze dne 24. května 2014, neboť došlo k poškození plynárenského zařízení za pomoci strojního mechanismu, v důsledku čehož došlo k úniku zemního plynu do ovzduší a byla také přerušena dodávka plynu jednomu konečnému zákazníkovi. Tento správní delikt hodnotí správní orgán jako nejzávažnější právě proto, že současně došlo k úniku většího množství plynu a přerušeni dodávky zemního plynu konečnému zákazníkovi. Smyslem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je totiž veřejný zájem na bezproblémovém provozu plynárenských zařízení, tedy aby nedocházelo k ohrožení jejich spolehlivého a bezpečného provozu. Jelikož účastník řízení při spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona jednáním ze dne 24. května 2014 narušil prostřednictvím strojního mechanismu plynárenské zařízení tak, že v konečném důsledku došlo k výpadku dodávky zemního plynu pro jednoho konečného zákazníka, považuje toto jednání správní orgán za závažnější, než další druhý projednávaný skutek.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlédnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho

spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. V řízení bylo zjištěno, že plynárenské zařízení bylo před zahájením prací vytyčeno, nicméně na podkladě Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 14. ledna 2013, kterému již uplynula doba platnosti. Účastník řízení uvedl, že před zahájením strojních prací provedl ručně kopané sondy pro nalezení sítí, které mu byly známy z výše uvedeného vytyčení. Tímto způsobem byly ručně kopanými sondami nalezeny hlavní plynovodní řady, všechny z vytyčení známé plynovodní přípojky, vyjma poškozené plynovodní přípojky, a dále podzemní vedení nízkého napětí, kabely veřejného osvětlení a optický kabel O2. K poškození plynárenského zařízení pak došlo břitem lžice pásového bagru CAT 322, který byl obsluhován zaměstnancem účastníka řízení, kdy břit lžice tohoto zemního stroje zachytil přípojku a tím došlo k jejímu povytažení ze spojovacího T-kusu. Skutečnost, že účastník řízení prováděl zemní práce strojně, navíc v místě, kde věděl, že se mohou nacházet plynárenská zařízení, a aniž by si zajistil platné stanovisko správce plynárenského zařízení a platný protokol o vytyčení, je tak třeba považovat za okolnosti, které závažnost správního deliktu zvyšují. Správní orgán však přihlédl k tomu, že provádění zemních prací na podkladě stanoviska správce plynárenského zařízení a protokolu o vytyčení plynárenských zařízení s uplynulou dobou platnosti naplňuje nižší stupeň společenské škodlivosti, než kterého by dosahovalo provádění zemních prací zcela bez těchto podkladů.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil nízkotlakou plynovodní přípojku IPE DN 63, přičemž došlo k úniku 33 m³ zemního plynu a k přerušení dodávky 1 odběrateli. Tyto údaje vypovídají o relativně nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil, a správní orgán k této skutečnosti proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčující okolnosti.

V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 15 minut. Tuto skutečnost ovšem nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bezprostředně nahlásil místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje i to, že vzniklá škoda byla zcela uhrazena.

Jakožto přitěžující okolnost vyhodnotil správní orgán naopak skutečnost, že se účastník řízení dopustil spáchání dvou správních deliktů, které jsou posuzovány v souběhu.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 20 000 Kč, tj. u spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a s ohledem na zásadu absorpce byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 20 000 Kč, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Lukáš Kugler, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly